

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
náměstí Hrdinů 1634/3
Praha 4
140 21

Č. j. MV-155036-2/ODK-2015

Praha 30. října 2015

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

Richard Holenda
vedoucí oddělení metodiky a kontroly
ekonomického odboru
Pivovarské nám. 1245
500 03 Hradec Králové

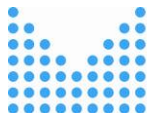
Čerpání dovolené a poskytování náhrady za nevyčerpanou dovolenou starostovi obce - odpověď na dotaz

K Vašemu dotazu ze dne 21. 10. 2015

Ministerstvo vnitra, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly, obdrželo Vaše podání s dotazem k právní úpravě čerpání dovolené a proplácení nevyčerpané dovolené uvolněnému starostovi obce, a to se zaměřením na čerpání (nečerpání) dovolené o sobotách a nedělích. K tomu Vám sdělujeme následující nezávazný právní názor.

V odpovědi na předmětný dotaz je nutné vyjít z toho, že podmínky, výši nároku a další související záležitosti týkající se dovolené upravuje pro členy zastupitelstev obcí speciální úprava v § 79 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“), která je poměrně stručná a nejde do velkých (snad i v praxi ze strany obcí postrádaných) podrobností. Právní úprava dovolené v zákoníku práce, která odpovídá podmínkám zaměstnávání zaměstnanců v pracovním poměru (mj. ve vztahu nadřízenosti a podřízenosti, se stanovenou pracovní dobou, 5denním či kratším nebo delším pracovním týdnem atd.) se na členy zastupitelstev obcí nepoužije (s výjimkou ustanovení § 212 odst. 4 zákoníku práce o převodu dovolené na začátku a na konci „uvolnění“).

Uvolněný člen zastupitelstva obce má nárok na dovolenou podle tohoto zákona v délce 5 týdnů za kalendářní rok (§ 79 odst. 1 zákona o obcích), event. ve výši 1/12 za každý započatý měsíc výkonu funkce, pokud nevykonával uvolněnou funkci po celý kalendářní rok (§ 79 odst. 2). Dlužno poznamenat, že i zaměstnanci v pracovním poměru k obci (kraji, státu) mají dle zákoníku práce nárok na 5 týdnů

dovolené, kolik to však u každého z nich představuje dní, to už zákoník práce taktéž nestanovuje (to vyplývá z rozvržení pracovní doby jeho zaměstnavatelem tomu kterému zaměstnanci - zaměstnanec s 5denním pracovním týdnem má nárok na 5x5 dní dovolené, zaměstnanec, který pracuje jen 3 dny v týdnu, má nárok jen na 5x3 dny dovolené, atd.).

Žádné další podrobnosti pro čerpání zákonem stanoveného nároku na dovolenou na příslušný kalendářní rok ze strany uvolněného člena zastupitelstva (starosty) obce z právní úpravy v zákoně o obcích nevyplývají. Obec tedy „neurčuje“ starostovi čerpání dovolené a v zásadě je na něm, jak si dovolenou v daném kalendářním roce naplánuje, kdy a jak ji vyčerpá, nebo dokonce, zda ji vůbec vyčerpá. **Ze zákona rovněž nevyplývá omezení, že by dovolená musela být čerpána v celých týdnech a nemohla být čerpána po dnech.** Přesto je nutné vzít v úvahu následující.

Týden obecně znamená libovolný časový úsek trvající 7 dní. Uvolnění členové zastupitelstva obce nemají 5denní pracovní týden jako (obvykle) mají zaměstnanci v pracovním poměru k obci, nýbrž jsou ve funkci nepřetržitě od data zvolení do data ukončení výkonu funkce, tj. po dobu všech 7 dnů v týdnu (i když nejsou na obecním úřadě každý den včetně sobot a nedělí). Proto u uvolněných členů zastupitelstva obce dovolená v kalendářním roce nepředstavuje 5 x 5 (celkem 25) pracovních dní, ale **5 x 7 (celkem 35) kalendářních dní**. Tomu má, dle našeho názoru, odpovídat i evidence čerpání dovolené uvolněných členů zastupitelstev (čerpali-li starosta dovolenou od 1. do 15. května, vyčerpá ze svého nároku 2 týdny + 1 den dovolené, tj. 15 kalendářních dní, zatímco paní účetní v běžném pracovním poměru by ve stejném intervalu vyčerpala 2 týdny – 1 den, tj. 9 pracovních dní dovolené, zbytek jsou soboty, neděle a svátky, když případnou na pracovní den). Naproti tomu, pokud dotčená obec přesto eviduje čerpání dovolené starostou obce jen formou „5denního týdne“ (pondělí až pátek) a abstrahuje od čerpání dovolené o sobotách a nedělích, měla by recipročně přistupovat i k nároku na dovolenou (i ten evidovat v rozsahu „5denního týdne“, tj. abstrahovat od sobot a nedělí i v nároku, jinak by mohlo dojít k čerpání dovolené nad rámec zákona).

Ministerstvo vnitra v současné době (na základě usnesení vlády č. 757/2014) dokončuje legislativní materiál s návrhem nové právní úpravy odměňování a právních poměrů členů zastupitelstev územních samosprávných celků. Jednak v návrhu je, aby byl v zákoně přesněji formulován nárok na dovolenou uvolněných členů zastupitelstva (ve smyslu, že uvolněný člen zastupitelstva obce má nárok na dovolenou v délce 5 týdnů za kalendářní rok, přičemž nejvýše 25 dnů dovolené může připadnout na pondělí až pátek, tj. část čerpání dovolené by ze zákona musela připadnout na soboty a neděle). Dle stávající právní úpravy takový postup (požadavek) odvoláním na konkrétní ustanovení zákona podložit (odůvodnit) nelze, i když vědomé obcházení zákona je i v současné době nepřipustné.

Pokud jde o Vámi uvedené příklady a související dotaz, jak takové případy posuzovat při přezkoumávání hospodaření obcí (zjm. pokud jde o proplacení nevyčerpané dovolené), domníváme se, že je nutné posuzovat s ohledem na výše uvedené (a poskytnuté doklady ze strany dané obce) každý případ jednotlivě. Vlastní akt „proplacení nevyčerpané dovolené“ uvolněnému členovi zastupitelstva obce lze provést na základě a v intencích úpravy v § 79 odst. 5 zákona o obcích, který stanovuje: *„Jestliže si uvolněný člen zastupitelstva obce nemohl dovolenou nebo její část vyčerpat v průběhu příslušného kalendářního roku, převádí se mu tento nárok do následujícího kalendářního roku. V takovém případě může uvolněný člen zastupitelstva též požádat obec o náhradu měsíční odměny za nevyčerpanou dovolenou.“* V dané souvislosti dáváme k úvaze dle okolností sledovat mj., zda příslušný orgán obce (i rada ve zbytkové pravomoci dle ustanovení § 102 odst. 3 zákona o obcích) rozhodoval na základě průkazného „výkazu“ o čerpání dovolené (i když povinné vedení evidence čerpání dovolené příslušnému členovi zastupitelstva ani obci zákon nepředepisuje, bez ní by příslušný orgán obce mohl jen obtížně posoudit, zda dovolená byla či nebyla vyčerpana – za fakticky čerpanou dovolenou totiž náhradu poskytnout nelze), zda ve smyslu shora citovaného ustanovení zákona k tomu kompetentní orgán obce skutečně rozhodl o poskytnutí „náhrady za nevyčerpanou dovolenou“ (zda nějak, byť alespoň nepřímo, určil částku či výši poskytnuté náhrady), a to v intencích rozpočtových dispozic daného kalendářního roku, apod. Dlužno podotknout, že zákon v obecné rovině vůbec nestanovuje výši (minimum, maximum) ani postup, jak adekvátní náhradu měsíční odměny za nevyčerpanou dovolenou stanovit. Nicméně dle ustanovení § 79 odst. 3 zákona o obcích *„měsíční odměna podle tohoto zákona náleží i po dobu dovolené“*, proto, dle našeho názoru, lze za přiměřenou náhradu považovat (maximálně) takovou částku, která odpovídá výši měsíční odměny za výkon funkce příslušného uvolněného člena zastupitelstva, pokud by po stejný počet dní v kalendářním roce, kterého se nevyčerpaná dovolená týká, funkci vykonával. **Na poskytnutí náhrady měsíční odměny za nevyčerpanou dovolenou není zákonný nárok, jde o záležitost fakultativního rozhodnutí příslušného orgánu obce v samostatné působnosti.**

V dalších podrobnostech odkazujeme též na Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků č. 5.2, které je zveřejněno na internetových stránkách zdejšího odboru www.mvcr.cz/odk (odkaz 1. a 3.).

Ing. Marie Kostruhová
ředitelka odboru
podepsáno elektronicky

Vyřizuje: Ing. Jana Krumlová
tel. č.: 974 816 646
e-mail: jana.krumlova@mvcr.cz